

Vabariigi Valitsuse 29. novembri 2021. a määruse nr 108
„Taaste- ja vastupidavuskava elluviimise korraldus ja toetuste andmise üldtingimused“
muutmise määruse eelnõu
seletuskiri

1. Sissejuhatus

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu (ELT L 57, 18.02.2021, lk 17–75) artikli 4 punktist 2 tulenevalt on taaste- ja vastupidavusrahastu (edaspidi *rahastu*) erieesmärgiks liikmesriikidele rahalise toetuse andmine, saavutamaks nende poolt esitatud taaste- ja vastupidavuskavas (edaspidi *taastekava*) sätestatud reformide ja investeeringute eesmärgid ja sihid (edaspidi *tulemused*).

Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/241 artikli 20 lõikega 1 kinnitas Euroopa Liidu nõukogu 11. novembri 2025. a rakendusotsusega Eesti taastekava muudatused. Muudatus hõlmas muuseas investeeringute ja reformide tulemuste saavutamise tähtaegade muudatusi, millega senised kuupäeva täpsusega tähtajad asendati kvartaalse täpsusega, et liikmesriigi tasemel oleks reformide ja investeeringute tulemuste saavutamisel tagatud piisav paindlikkus. Taastekava sisaldab seetõttu reforme ja investeeringuid, mille tulemuste saavutamise tähtaeg osutub hilisemaks kui Vabariigi Valitsuse 1. detsembri 2021. a määruse nr 108 „Taaste- ja vastupidavuskava elluviimise korraldus ja toetuste andmise üldtingimused“ (edaspidi *VV määrus*) § 2 lõigetes 1 ja 1¹ seatud abikõlblikkuse perioodi viimane tähtaeg – s.o. 31. mai 2026. a.

Tulenevalt eeltoodud taastekava muudatusest on seetõttu vajalik muuta VV määruse abikõlblikkuse perioodi lõpptähtaega puudutavaid sätteid (§ 2), täiendada abikõlblikkuse perioodi erisätetega (§ 2) ning muuta sellest tulenevalt aruannete esitamise tähtaega (§ 14).

Vabariigi Valitsuse määruse eelnõu (edaspidi *eelnõu*) ja seletuskirja koostas Riigi Tugiteenuste Keskuse toetuste korraldamise talituse õigusüksuse juht Marek Kübarsepp (e-post: marek.kybarsepp@rtk.ee). Eelnõu toimetab keeleliselt Rahandusministeeriumi personali- ja õigusosakonna keeletoimetaja Heleri Piip (e-post heleri.piip@fin.ee) ning eelnõu juriidilist kvaliteeti kontrollis Rahandusministeeriumi personali- ja õigusosakonna õigusloome valdkonna juht Virge Aasa (virge.aasa@fin.ee).

Käesoleva eelnõuga ei suurene halduskoormus, sest muudatustega luuakse suurem paindlikkus taastekavas ettenähtud reformide ja investeeringute lõpetamiseks võrreldes seni kehtinud korraga.

Käesoleva eelnõuga muudetakse määruse redaktsiooni RT I, 20.06.2023, 4.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu eesmärk on viia VV määruse § 2 ja § 14 vastavusse 11. novembril 2025. a muudetud Eesti taastekavaga ja riigisiselt võimaldada reformide ja investeeringute tulemused saavutada muudetud taastekava kohaselt.

Eelnõu punktide 1 ja 2 kohaselt muudetakse VV määruse §-s 2 lõigetest 1 ja 1¹ taaste- ja vastupidavusrahastu ja REPowerEU eesmärgil antava toetuse üldist abikõlblikkuse perioodi, mille kestel tehakse toetatav tegevus, tekivad kulud ja saavutatakse tulemused. Abikõlblikkuse perioodi uueks riigisiseks tähtjaks on 30. juuni 2026. a.

Eelnõu punktiga 3 lisatakse VV määrusesse § 2 lõige 1², mille kohaselt võib erandjuhtudel abikõlblikkuse perioodi lõpptähtaeg olla 31. august 2026. a. Seda võimaldatakse vaid juhul, kui see

tuleneb investeeringu või reformi eripärast, selline võimalus on ette nähtud toetuse andmise tingimustes, taotluse rahuldamise otsuses või rahastamislepingus ja mille kohta on eelnevalt saadud nii Rahandusministeeriumi kui ka koordineeriva asutuse (Riigi Tugiteenuste Keskus) kooskõlastus.

Eelnõu punkti 4 kohaselt täiendatakse määrust sättega, mille kohaselt kehtestatakse abikõlblikkuse perioodil tekkinud kulude tasumise viimane tähtaeg sõltumata reformi või investeeringu abikõlblikkuse viimasest kuupäevast. Kulude tasumise tähtaeg seatakse põhjusel, et osade reformide või investeeringute elluviimise kulud (nt taastekava elluviijate palgakulud) makstakse välja abikõlblikkuse perioodi tähtajale järgneval kuul. Seeläbi tagatakse paindlikkus kulude arvestamisel ja nende toetusest hüvitamisel. Kuivõrd taaste- ja vastupidavusrahastu reformide või investeeringute elluviimise üldine abikõlblikkuse periood saab läbi, on Vabariigi Valitsusel vajalik hiljemalt III-IV kvartalis otsustada taaste- ja vastupidavusrahastu toetuse jääkide maht, mistõttu kehtestatakse kohustus abikõlblikkuse perioodis tekkinud kulude tasumiseks hiljemalt 30. oktoobril 2026. a. Nimetatud kuupäevast hiljem tasutud kulusid toetusest ei hüvitata.

Eelnõu punkti 5 kohaselt muudetakse VV määruse § 14 lõiget 1 ja nähakse ette taastekavas nimetatud reformide ja investeeringute tulemuste lõpparuande esitamise lõpptähtaeg. Muudetud korra kohaselt tuleb kõigi taastekavas nimetatud reformide ja investeeringute tulemuste saavutamise lõpparuanne esitada koordineerivale asutusele hiljemalt viieteistkümnendal päeval pärast reformi või investeeringu lõplike tulemuste saavutamise tähtaega. Seeläbi tagatakse paindlikkus lõpparuande esitamisel koordineerivale asutusele ja tähtaeg lähtub taastekavas nimetatud investeeringu või reformi abikõlblikkuse tegelikust lõpptähtajast, mitte fikseeritud kuupäevast.

Eelnõu punkti 6 kohaselt lisatakse määrusesse rakendussäte, mille kohaselt ei pea abikõlblikkuse tähtaja muutmiseks §-s 2 lõikes 1² nimetatud kooskõlastusprotsessi läbima need reformid või investeeringud, mis olid enne Euroopa Liidu nõukogu 11. novembri 2025. a. rakendusotsust kinnitatud abikõlblikkuse tähtaeg hilisema kuupäevaga kui 31. mai 2026. aga on kehtivas rakendusotsuses kinnitatud abikõlblikkuse perioodi lõppemisel III kvartali täpsusega või, selliste reformide või investeeringute puhul, mille abikõlblikkuse tähtaeg on pärast Euroopa Liidu nõukogu 11. novembri 2025. a. rakendusotsust aga enne käesoleva rakendussätte jõustumist juba eelnevalt rakendusotsusest lähtuvalt kooskõlastatud või kinnitatud hilisema kuupäevaga kui 31. mai 2026. a.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu aluseks on:

- Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrus (EL) 2021/241;
- [Euroopa Nõukogu 11. novembri 2025. a rakendusotsus Eesti taastekava muutmise kohta](#);

Seega on eelnõu kooskõlas ELi õigusega.

4. Määruse mõjud

Määruse muudatusega tagatakse Eesti taastekava rakendamise, samuti suurem paindlikkus taaste- ja vastupidavusrahastu reformide ning investeeringute lõpetamisel.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega seotud täiendavaid kulusid ei teki. Kuivõrd taaste- ja vastupidavusrahastu lõpeb 2026 aastal, siis käesoleva määruse muudatusega võimaldatakse üldise abikõlblikkuse perioodi pikendamise läbi kasutada nii riigiasutustel, KOVidel kui teistel toetuse saajatel maksimaalses mahus taaste- ja vastupidavusrahastu eelarvelisi vahendeid. Abikõlblikkuse pikendamise üks eesmärkidest on

kindlustada taaste- ja vastupidavuskava täielik elluviimine ja sellega ka tulupool ehk rahastu viimaste väljamakse laekumine Eestile. Ühtlasi täpsustatakse määruse muudatusega reformide või investeeringute lõpetamisega kaasnevaid nõudeid. Kuna nõuete hulk ei laiene, ei kaasne nende täpsustustega rahalist mõju.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu koostöölastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu on ametlikult koostöölastatud asjaomaste ministeeriumitega [EIS infosüsteemis](#). Eelnõule märkusi ega ettepanekuid ei esitatud.